

HRVATSKI SABOR

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija

**SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO-
OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2011. GODINU**

Zagreb, rujan 2012.

SADRŽAJ

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE	3
-----------------	---

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2011. GODINU

1. STATISTIČKI PODACI ZA 2011. GODINU	3
2. PREDSTAVKE GRAĐANA	4
3. PROGRAM RADA VIJEĆA ZA 2011. GODINU	4
4. AKTIVNOSTI POVEZANE SA ZAKLJUČCIMA VIJEĆA	5
5. SUSTAVNO PREDSTAVLJANJE JAVNOSTI RADA VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO-OBAVJEŠTJNIH AGENCIJA	5

DIO TREĆI

OTVORENA PITANJA

1. NADZOR U OTC-u	6
2. FUNKCIONIRANJE SLUŽBE VIJEĆA	7

DIO PRVI

1. UVODNE NAPOMENE

Članovi Vijeća imenuju se na temelju članka 80. Ustava Republike Hrvatske i članka 110. stavka 2. Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 79/06, 105/06 – ispravak). Predsjednik i članovi Vijeća su tijekom izvještajnog razdoblja radili u dva mandata/sastava. Naime, 13. srpnja 2007. imenovani su Odlukom Hrvatskoga sabora o imenovanju predsjednika i šest članova/članica Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno Odlukom Hrvatskoga sabora o imenovanju člana Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija od 5. studenog 2010.

Mandat predsjednika i članova Vijeća, imenovanih 13. srpnja 2007., koji je trebao trajati četiri godine, produljen je Odlukom Hrvatskoga sabora od 8. srpnja 2011. do izbora novog predsjednika i članova Vijeća, a najdulje do 13. listopada 2011.

Odlukom Hrvatskoga sabora o imenovanju predsjednika i članova Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija od 21. listopada 2011. imenovano je Vijeće te je u „starom-novom“ sastavu nastavilo raditi do konca izvještajnog razdoblja. Izmjena se odnosila samo na imenovanje predsjednika Vijeća - dotadašnji predsjednik Vijeća Mile Ćulumović imenovan je članom Vijeća, a dotadašnji član Vijeća dr. sc. Krunoslav Antoliš imenovan je predsjednikom Vijeća. U ostalome nije bilo promjene u odnosu na prethodni mandat Vijeća.

Cjelovito Izvješće o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. usvojeno je na 8. sjednici Vijeća, održanoj 24. travnja 2012., te je sukladno Zakonu o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Zakon) podneseno predsjedniku Hrvatskoga sabora.

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2011. GODINU

1. STATISTIČKI PODACI

U izvještajnom razdoblju Vijeće je održalo **osamnaest (18)** sjednica na kojima je razmatralo predstavke, odlučivalo o obavljanju nadzora nad radom sigurnosno-

obavještajnih agencija i donosilo zaključke koje je potom upućivalo podnositeljima predstavki, nadležnim agencijama i tijelima.

Tijekom izvještajnog razdoblja Vijeće je osnivalo radne skupine u kojima se raspravljalo o predstavkama ili djelatnostima važnim za zakonito i učinkovito funkcioniranje Vijeća. U tom razdoblju održano je osam **(8) sastanaka radnih skupina** te je Vijeće provelo pet **(5) nadzora** u prostorijama sigurnosno-obavještajnih agencija.

Vijeće je tijekom izvještajnog razdoblja radilo na **(9)** predstavki od kojih su **dvije (2)** prenesene iz prethodnog izvještajnog razdoblja (iz 2010. g.) i na kojima je nastavljen rad do zaključenja postupanja. Ujedno je zaprimljeno **sedam (7)** novih predstavki. Na pet (5) predstavki rad je završen do kraja izvještajnog razdoblja, a na četiri (4) predstavke nastavilo se raditi u 2012. godini.

2. PREDSTAVKE GRAĐANA

Rad na četiri (4) predstavki nije zaključen do konca izvještajnog razdoblja.

Ni u jednoj od zaključenih predstavki nije utvrđeno kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda.

3. PROGRAM RADA VIJEĆA ZA 2011. GODINU

Na 32. zajedničkoj sjednici Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija, održanoj 9. srpnja 2009., Odbor je donio Program rada Vijeća za 2009. g. Isti Program na snazi je bio i tijekom 2010. g.

Odbor je na svojoj 58. sjednici održanoj 8. prosinca 2010. donio zaključak kojim je utvrdio da će Program rada Vijeća donesen na 32. (zajedničkoj) sjednici ostati na snazi do kraja mandata Vijeća. Zbog Odluke Hrvatskoga sabora od 8. srpnja 2011. mandat članovima Vijeća trajao je do 13. listopada 2011.

4. AKTIVNOSTI POVEZANE SA ZAKLJUČCIMA VIJEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja Vijeće je svoje aktivnosti kontinuirano provodilo i putem radnih skupina koje su formirane na osnovi zaključaka Vijeća, a u svezi s pitanjima iz zakonom predviđenog područja rada. Radne skupine su tematski bile posvećene sljedećim aktivnostima:

- izrada izmjena i dopuna Poslovnika o radu Vijeća;
- izrada Izvješća o radu za 2009. i 2010. Godinu;
- realizacija Zaključka Vlade RH od 2. studenoga 2007. o potrebi sustavnog predstavljanja javnosti rezultata rada Vijeća;

- sudjelovanje Vijeća u radnoj skupini Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost za izmjene i dopune Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu RH i izradu ostalih prijedloga za izmjene i dopune Zakona;
- postupanje po dopisu Hrvatskoga državnog arhiva;
- izrada Izvješća o radu Vijeća za prvih 6. mjeseci 2011. godine;
- postupanje po čl. 14. Zakona o tajnosti podataka;
- informiranje članova o zakonodavnom okviru djelovanja Vijeća;
- uvidi u klasificirane podatke u skladu sa zakonom i ostalim propisima;
- uništavanje klasificiranih podataka u skladu sa zakonom.

5. SUSTAVNO PREDSTAVLJANJE JAVNOSTI RADA VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA

Dopisom od 14. prosinca 2010. upućen je Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost (dalje u tekstu: Odbor) Sažetak Izvješća o radu za 2009. g. i zatražena suglasnost za njegovu objavu. Suglasnost je zaprimljena 18. veljače 2011. Pa je tekst objavljen na mrežnim stranicama Hrvatskog sabora.

Izvješće o radu za 2010. godinu i Sažetak izvješća upućeni su Odboru 22. ožujka 2011. te je zatražena suglasnost za objavu Sažetka na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora. Suglasnost Odbora za objavu Sažetka Izvješća o radu za 2010. godinu na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora zaprimljena je 5. svibnja 2011.

Objavom sažetaka Vijeće je omogućilo javnosti upoznavanje s radom Vijeća za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu te je time ispunilo svoju obvezu koja proizlazi iz Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 2. studenoga 2007. o potrebi sustavnog predstavljanja javnosti rezultata rada Vijeća.

DIO TREĆI

OTVORENA PITANJA

Pitanja koja su predstavljala zapreku cjelovitom obavljanju zadataka u skladu s pravnim propisima, a razrađena su u Godišnjem izvješću za 2010. godinu, ostala su dijelom neriješena i tijekom ovoga izvještajnog razdoblja.

1. Nadzor u OTC-u

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija u obavljanju zadaća u skladu sa Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske (NN, 79/06., 105/06. – ispravak) nije u mogućnosti u potpunosti odgovoriti zahtjevima koji se pred njega postavljaju. Razlog tomu je očitovanje OTC-a kojim se Vijeću onemogućava provođenje nadzora u tom tijelu. Pozivajući se na odredbe članka 111. i 112. Zakona u kojima se navodi da Vijeće prati zakonitost rada sigurnosnih službi te prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju Ustavom zajamčena ljudska prava i temeljne slobode, prema mišljenju ravnatelja OTC-a, odredba se ne odnosi na OTC. On smatra kako je odredbama članka 111. i 112. Zakona obuhvaćen samo nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.

Na zajedničkoj sjednici Vijeća i Odbora članovi Odbora izvijestili su Vijeće kako su na svojoj 10. sjednici, održanoj 29. svibnja 2008., donijeli zaključak da se od Odbora za zakonodavstvo zatraži vjerodostojno tumačenje članaka 111. i 112. Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu RH, vezano za ovlast Vijeća za obavljanje nadzora nad radom OTC-a.

Ni do kraja ovoga izvještajnog razdoblja nije zaprimljena nikakva obavijest niti je Saboru podnesen akt Odbora za zakonodavstvo, propisan Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

No, Odbor je na svojoj 58. sjednici, održanoj 8. prosinca 2010., raspravljajući o Prijedlogu Poslovníka o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija, dao pozitivno mišljenje na veći dio Prijedloga poslovníka, osim na dio odredbi članaka. 22., 23. i 29. i to u pogledu navođenja ovlasti Vijeća da vrši nadzor i u OTC-u. Neovisno o tome što Hrvatski sabor nije dao vjerodostojno tumačenje članaka. 111. i 112. Zakona, Odbor je predložio Vijeću da u Poslovníku tu ovlast ne navodi. Ukoliko Hrvatski sabor donese autentično tumačenje i utvrdi kako Vijeće ima pravo nadzora nad OTC-om, odluka se može neposredno primjenjivati neovisno o tome što se ne nalazi u Poslovníku jer je Zakon propis višeg reda.

2. Funkcioniranje Službe Vijeća

Iako saborska Odluka o Vijeću za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija predviđa formiranje Službe Vijeća radi veće učinkovitosti rada i osiguravanja minimalnih uvjeta za obavljanje zakonom propisanih zadaća te provođenja Programa rada, ona, nažalost, ni tijekom ovog izvještajnog razdoblja nije formirana.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost na svojoj je 58. sjednici, održanoj 8. prosinca 2010., raspravljao o stručnoj službi Vijeća te nakon provedene rasprave jednoglasno donio dva zaključka: prvim zaključkom utvrđeno je kako će se od Tajništva Hrvatskoga sabora zatražiti podaci o stručnoj službi Vijeća i osobama zaposlenima za obavljanje administrativnih poslova u Vijeću; drugim zaključkom je predloženo Tajništvu da za administrativne poslove, u skladu s obujmom poslova u Vijeću, odredi jednu osobu koja će obavljati navedene poslove te da o imenovanoj osobi obavijesti Odbor.

Ipak, do kraja izvještajnog razdoblja nije se mijenjao dosadašnji status dviju djelatnica koje je od prvog saziva Vijeća osiguravalo Tajništvo Hrvatskoga sabora (administrativna djelatnica u punom radnom vremenu i djelatnica za obavljanje povremenih stručnih poslova: pripremanje i pisanje zapisnika sjednica Vijeća, zapisnika sastanaka radnih skupina, zapisnika razgovora s podnositeljima predstavki, pripreme prijedloga zaključaka, priprema dopisa i odgovora podnositeljima predstavki, korespondencija s agencijama, uređivanje internetske stranice Vijeća, rješavanje pravnih pitanja, praćenje normativnih akata i sudjelovanje u pripremi općih akata Vijeća, predlaganje načina rada u Vijeću u skladu s tim, vođenje evidencija u skladu s propisima, priprema godišnjih Izvješća o radu Vijeća te sažetak Izvješća za objavu na internetskoj stranici Vijeća, suradnja s ostalim stručnim službama u Hrvatskom saboru,

savjetodavni poslovi s područja prava te zamjene administrativne tajnice Vijeća tijekom njezine odsutnosti i sl.).

Izuzetno je značenje osiguravanja stalne stručne osobe jer bi se time osigurao djelotvoran, sustavan i temeljit rad Vijeća budući da ni predsjednik ni članovi/ce Vijeća nisu u radnom odnosu.